

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2021
ΑΠ. 140644/2021

Δ/ση: Λ. Θηβών 196-198, Άγιος Ιωάννης Ρέντης,
ΤΚ 18233
Πληροφορίες: Π. Τσίπα
Τηλ.: 213.212.8670
Email: koinovouleftikos@migration.gov.gr

Π Ρ Ο Σ : Τη ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων Καταθέσεως Εγγράφων

ΚΟΙΝ.:
ΒΟΥΛΕΥΤΗ κ.Χήτα Κωνσταντίνο
Βουλή των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Κοινοβουλευτικός Έλεγχος
ΣΧΕΤΙΚΑ: Η υπ' αριθμ. Πρωτ. 7229/11-06-2021 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Κ.Χήτας με θέμα «Διεθνής απάτη με ενήλικες αλλοδαπούς που δηλώνονται ως δήθεν "ανήλικοι πρόσφυγες- μετανάστες"» σας γνωρίζω τα εξής:

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και οι διεθνείς οργανισμοί που λειτουργούν κέντρα φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων (ξενώνες) και διαμερίσματα ανά την επικράτεια (ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησής της λειτουργίας των κέντρων φιλοξενίας) παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Φορέας Λειτουργίας	Κέντρο φιλοξενίας	Διαμέρισμα ημιαυτόνομης διαβίωσης	Σύνολο
EPHROS KENTPO NEON	1		1
IRC		13	13
PRAKSIS MKO		6	6
SOLIDARITY NOW		12	12
The HOME Project	8		8
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΜΚΕ	1		1
ΑΡΣΙΣ ΜΚΟ	9	31	40
ΔΗΜΟΣ ΒΟΙΟΥ	1		1
ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ICSD)	2	5	7
ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ (ΔΟΜ)	6		6
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	5		5

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ	2	8	10
ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ ΑΜΚΕ	7	5	12
ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	3		3
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΚΑΒ	3	5	8
ΚΥΤΤΑΡΟ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΩΝ ΝΕΩΝ (ΚΕΑΝ)	1	3	4
ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ ΜΚΟ	3	16	19
ΝΟΣΤΟΣ ΜΚΟ	2	14	16
ΟΙΚΟΣ ΖΕΥΞΙΣ	2		2
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	5		5
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΡΙΜΝΗΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	2		2
ΦΑΡΟΣ	1		1
ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	1		1
Σύνολο	65	118	183

Η φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλίκων περιλαμβάνει τη στέγαση και την παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας στους ανηλίκους σε ειδικά διαμορφωμένους ξενώνες, σε εποπτευόμενα διαμερίσματα για εφήβους 16 έως 18 ετών και σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους («ασφαλείς ζώνες») εντός των προσωρινών δομών υποδοχής και φιλοξενίας (camps). Μία βασική χρηματοδοτική πηγή των δαπανών φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων αποτελούν τα συγχρηματοδοτούμενα κοινοτικά προγράμματα του Ταμείου Ασύλου Μετανάστευσης και Ένταξης. Ισχύουν οι ίδιοι αυστηροί και ενιαίοι κανόνες διαχείρισης και ελέγχου που ισχύουν σε κάθε κοινοτικό πρόγραμμα, ενώ ισχύει και το ίδιο ποσοστό συγχρηματοδότησης με τα υπόλοιπα κοινοτικά προγράμματα, ήτοι 75% κοινοτικοί πόροι, 25% εθνική συνεισφορά. Επιπλέον, υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις που αυτές οι δαπάνες καλύπτονται εξ ολοκλήρου από την ιδιωτική πρωτοβουλία, ενώ άλλοι λειτουργούν με χρήματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που έχουν δοθεί απευθείας στον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ), χωρίς να υπάρχει καμία εθνική συνεισφορά. Οι φορείς που λειτουργούν δομές φιλοξενίας οι οποίες χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ασύλου Μετανάστευσης και Ένταξης συμμορφώνονται αυστηρά με το μοναδιαίο κόστος που έχει διαμορφώσει η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων, με βάση το οποίο προβλέπονται και τα σχετικά κόστη. Τα κόστη έχουν υπολογιστεί ανά ημέρα και ανά παιδί βάσει μελετών που έχουν διεξαχθεί για τον σκοπό αυτό και διαφέρουν ανά τύπο φιλοξενίας. Για τους ξενώνες το μοναδιαίο κόστος είναι 68 ευρώ για ωφελούμενους άνω των 10 ετών και 67 ευρώ για ωφελούμενους κάτω των 10 ετών. Αν το κτήριο παρέχεται δωρεάν το μοναδιαίο κόστος μειώνεται κατά 3,5 ευρώ σε εκάστη περίπτωση. Για τα εποπτευόμενα διαμερίσματα το μοναδιαίο κόστος είναι από 43,7 ευρώ μέχρι 49,1 ευρώ ανάλογα και με την περιφέρεια που βρίσκεται το διαμέρισμα και με το πόσα διαμερίσματα λειτουργεί ένας φορέας στην ίδια περιφέρεια. Στα ανωτέρω κόστη περιλαμβάνεται κάθε δαπάνη για την φροντίδα των ανηλίκων, τη λειτουργία του ξενώνα και την απασχόληση του προσωπικού που στελεχώνει κάθε τύπο στέγασης και φροντίδας ασυνόδευτων ανηλίκων, καθώς και τυχόν μετακινήσεις που ενδέχεται να γίνουν. Αξίζει, επίσης, να αναφερθεί ότι το μοναδιαίο κόστος αναδιαμορφώνεται ανά περιόδους (που συμπίπτουν με την εκάστοτε επταετή προγραμματική περίοδο -), ώστε να αντανakλά τα πραγματικά κόστη που ισχύουν σε κάθε χρονική περίοδο υλοποίησης των αντίστοιχων δράσεων.

Η χώρα μας ως Κράτος-Μέλος της ΕΕ έχει την υποχρέωση να παρέχει προστασία, υποστήριξη, περίθαλψη και εκπαίδευση σε κάθε παιδί που βρίσκεται υπό τη δικαιοδοσία της βάσει της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, την οποία η χώρα μας έχει κυρώσει με τον ν. 2101/1992 (Α' 192) και είναι αυξημένης τυπικής ισχύος, της Ευρωπαϊκής οδηγίας 2011/95/ΕΕ «σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας», της Ευρωπαϊκής οδηγίας 2013/32/ΕΕ «σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας» και της Ευρωπαϊκής οδηγίας 2013/33/ΕΕ «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία», όπως έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 4636/2019 (Α' 169). Το κόστος της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προσφέρονται από το Εθνικό Σύστημα Υγείας ή της εκπαίδευσης που προσφέρεται από το Δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα στα ασυνόδευτα παιδιά δεν ανήκει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου μας, ωστόσο, Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 60f69358205552599b759cf5 στις 21/07/21 09:37

αξίζει να αναφερθεί ότι οι δομές φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων στελεχώνονται και με ιδιώτες εκπαιδευτικούς και, εάν υπάρχει ανάγκη, με νοσηλευτικό προσωπικό, ενώ διασφαλίζουν τη βασική φαρμακευτική περίθαλψη, προκειμένου να καλύψουν τις βασικές ανάγκες των ανηλίκων στον τομέα της εκπαίδευσης και περίθαλψης (στο πλαίσιο του μοναδιαίου κόστους που αναφέραμε ανωτέρω).

Όσον αφορά δε στην διαπίστωση της ανηλικότητας, σημειώνεται ότι η ηλικία ενός προσώπου που εισέρχεται στη Χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις καταχωρείται, βάσει της δήλωσης του προσώπου αυτού και των εγγράφων ταυτοποίησης από τη χώρα καταγωγής που προσκομίζει ενώπιον των ελληνικών αρχών κι εφόσον αυτά κρίνονται γνήσια σύμφωνα με τα πρότυπα και τους κανόνες των εθνικών αρχών. Αν υπάρχει αμφιβολία για την ανηλικότητα ή όχι ενός προσώπου, που εκφράζεται είτε από κάποια εθνική αρχή είτε από φορέα προστασίας ανηλίκων, τότε ενεργοποιείται συγκεκριμένη διαδικασία, όπως προβλέπει ο ν.4636/2019 (Α'169) και εξειδικεύει η κοινή απόφαση με αριθ. 9889/2020 (Β' 3390) των Υπουργών Υγείας και Μετανάστευσης και Ασύλου.

Συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 1 της ως άνω απόφασης, εάν υπάλληλος των αρχών Υποδοχής και Ασύλου ή οποιασδήποτε αρμόδιας αρχής για την προστασία ανηλίκων ή οργάνωσης που δραστηριοποιείται στον τομέα προστασίας ανηλίκων ή στον τομέα της υγείας ή ο καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιος Εισαγγελέας για τον διορισμό εκπροσώπου ή/και επιτρόπου ασυνόδευτου ανηλίκου ή άλλο όργανο της επιτροπείας αμφιβάλλει για την ανηλικότητα υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ενώπιον των αρμόδιων αρχών Υποδοχής και της Υπηρεσίας Ασύλου, οφείλει να ενημερώσει άμεσα τον Διοικητή του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή της Δομής Προσωρινής Υποδοχής ή Φιλοξενίας, όπου φιλοξενείται το συγκεκριμένο πρόσωπο. Εφόσον η αμφιβολία γεννηθεί κατά το στάδιο της προσωπικής συνέντευξης του αιτούντος διεθνούς προστασίας, ενημερώνεται ο Διοικητής της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή ο Διοικητής της Υπηρεσίας Ασύλου, ο οποίος, με αιτιολογημένη απόφασή του, υποχρεούται να διατάξει την παραπομπή του προσώπου αυτού σε διαδικασία προσδιορισμού της ηλικίας.

Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία και πάντα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, τη βιβλιογραφία και το σεβασμό στη σωματική ακεραιότητα, για τη διαπίστωση της ανηλικότητας ενός προσώπου, ακολουθούνται συγκεκριμένα διαδοχικά στάδια εξέτασης, εφόσον δεν προκύπτει ασφαλές συμπέρασμα από το προηγούμενο στάδιο που ολοκληρώθηκε. Συνεπώς, αρχικά λαμβάνει χώρα αξιολόγηση της σωματικής ανάπτυξης των μακροσκοπικών χαρακτηριστικών, κατόπιν κλινικής εξέτασης και λήψης ιατρικού ιστορικού. Η κλινική αυτή εξέταση διενεργείται από κατάλληλα καταρτισμένο επαγγελματία υγείας (ιατροί παθολόγοι, παιδίατροι, κ.ά.). Στην περίπτωση αιτιολογημένης αδυναμίας εκτίμησης της ηλικίας βάσει της ανωτέρω εξέτασης, έπεται ψυχοκοινωνική αξιολόγηση από ψυχολόγο και κοινωνικό λειτουργό, οι οποίοι εξετάζουν τη γνωστική, συμπεριφορική και ψυχολογική ανάπτυξη του ατόμου. Το αποτέλεσμα του προσδιορισμού της ηλικίας σε αυτό το στάδιο προκύπτει από τον συνδυασμό της ψυχοκοινωνικής αξιολόγησης, αλλά και της εξέτασης της σωματικής ανάπτυξης των μακροσκοπικών χαρακτηριστικών. Αν, κατόπιν των ανωτέρω, εξακολουθεί να υφίσταται αιτιολογημένη αμφιβολία, τότε η εκτίμηση της ηλικίας πραγματοποιείται είτε με ακτινογραφία αριστερού καρπού και άκρας χειρός για τον προσδιορισμό της οστικής ηλικίας, είτε οδοντικής εξέτασης, είτε οδοντικής ακτινογραφίας, είτε, τέλος, με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο που βάσει διεθνούς βιβλιογραφίας και πρακτικής μπορεί να δώσει έγκυρο πόρισμα. Ως εκ τούτου, η Χώρα μας σε συμμόρφωση με τα πρότυπα και τις κατευθυντήριες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο, εφαρμόζει μεθόδους που διασφαλίζουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για την διακρίβωση της ηλικίας ενός προσώπου. Μία διαδικασία που θα περιλάμβανε μόνο οδοντιατρική εξέταση θα ήταν αναξιόπιστη και γι' αυτό εφαρμόζεται συνδυασμός εξετάσεων και αξιολογήσεων.

Επιπλέον, ως προς το ζήτημα της γεωγραφικής κατανομής των ασυνόδευτων ανηλίκων ανά την επικράτεια, σας γνωρίζω ότι οι ξενώνες και τα διαμερίσματα βρίσκονται σε περιοχές της Αττικής, Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας, Στερεάς Ελλάδας, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας, Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Βορείου Αιγαίου. Σύμφωνα με τα από 31.05.2021 επίσημα στατιστικά στοιχεία που προκύπτουν από τα αιτήματα στέγασης που έχουν γίνει προς την Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων και εκδίδει το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), τα ασυνόδευτα ανήλικα που βρίσκονται στη χώρα μας εκτιμάται ότι είναι 3.328. Εξ αυτών, 2.391 ασυνόδευτα ανήλικα βρίσκονται σε δομές μακροχρόνιας ή προσωρινής φιλοξενίας, 101 ασυνόδευτα ανήλικα σε ΚΥΤ και 204 ασυνόδευτα ανήλικα σε ανοιχτές δομές προσωρινής υποδοχής και φιλοξενίας (camps) - στον γενικό πληθυσμό μέχρι τη μεταφορά τους σε δομή μακροχρόνιας ή προσωρινής φιλοξενίας. Οι βασικές χώρες καταγωγής των ασυνόδευτων ανηλίκων είναι το Αφγανιστάν, το Πακιστάν και η Συρία, παρόλα αυτά μικρότερα ποσοστά ανηλίκων προέρχονται από πολύ περισσότερες χώρες της Αφρικής ή της Ασίας. Για την παραμονή των ανηλίκων στην Ελλάδα εφαρμογή έχουν οι νόμοι και οι διεθνείς συμβάσεις, όπως τις έχει κυρώσει η χώρα μας.

Τέλος, από τα στοιχεία του Ιουνίου 2021 προκύπτει ότι στις δομές φιλοξενίας της ενδοχώρας, φιλοξενούνται 298 ασυνόδευτοι ανήλικοι σε 14 ασφαλείς ζώνες (safe zones).

Οι Ασφαλείς Ζώνες τελούν υπό τη διαχείριση της ΜΚΟ Άρσις, με εξαίρεση τις δομές του Ελαιώνα και της Αλεξάνδρειας που υποστηρίζονται από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες , καθώς και τη δομή της Μαλακάσας που υποστηρίζεται από την οργάνωση ZEUXIS. Τέλος, η δομή Βέροιας υποστηρίζεται από την Terre des Hommes, ενώ οι δομές Βαγιοχωρίου και Φιλιπιάδας από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ).

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ιουνίου 2021, ο αριθμός των ασυνόδευτων ανήλικων ανά δομή, καθώς και οι υπεύθυνοι φορείς για τη λειτουργία των εν λόγω ασφαλών ζωνών.

ΑΡΣΙΣ	Ριτσώνα	12
	Σχιστό	27
	Θήβα	29
	Δολιανά (Αγία Ελένη)	23
	Διαβατά	11
	Λαγκαδίκια	25
	Δράμα	23
	Καβάλα	23
ΕΣΠ	Ελαιώνας	3
	Αλεξάνδρεια	19
Terre des Hommes	Βέροια	26
ZEUXIS	Μαλακάσα	28
ΔΟΜ	Βαγιοχώρι	26
	Φιλιπιάδα	23
ΣΥΝΟΛΟ		298

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ Υπουργού
2. Γραφείο κας Υπηρεσιακής Γραμματέως
3. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο
4. Γραφείο κας Ειδικής Γραμματέως Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων
5. Υπηρεσία Συντονισμού
6. Δ/νση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής
7. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης